

Movies that Matter - Anote's Ark - v.a. vmbo-t

Aardrijkskunde

Middelbare school

vmbo t, mavo, havo, vwo

Leerjaar 4-6

Les van [Filmeducatie](#)

In deze les zitten **32 slides**, met **tekstslides** en **8 videos**.

🕒 Lesduur is: **50 min**

Introductie

Welkom bij deze les bij de film Anote's Ark.

Tijdens deze les maakt jouw klas kennis met filmeducatie en mensenrechten in de breedste zin. Film is een uitstekend middel om het besef van jongeren over maatschappelijke thema's te vergroten. Met deze les open je de ogen van leerlingen en studenten voor mensenrechtenthema's.

In deze les bekijken leerlingen en/of studenten de film Anote's Ark (2018, Matthieu Rytz). In de documentaire staat president Anote Tong voor een moeilijke opdracht. Zijn eilandenstaat Kiribati wordt bedreigd voor de stijgende zeespiegel. Anote Tong zoekt naar oplossingen voor zijn bevolking. Is hij nog op tijd om zijn land en bevolking te beschermen tegen de stijgende zeespiegel?

Heb je vragen of opmerkingen over deze les? Neem dan gerust contact met ons op door te mailen naar educatie@moviesthatmatter.nl of te bellen naar 020-2807612.

Instructies

Thema's

- Klimaatverandering
- Stijgende zeespiegel
- Oceanië

Leerdoelen

Aan het einde van deze les kunnen leerlingen:

- drie gevolgen van klimaatverandering voor de bevolking van Kiribati noemen;
- de klimaatsituatie in Kiribati vergelijken met die in Nederland;
- drie voorbeelden van mensenrechten geven die belangrijk zijn voor klimaatvluchtelingen;
- uitleggen waarom deze mensenrechten belangrijk zijn;

- reflecteren op wat jouw rol is in klimaatverandering.

Werkwijze

- In deze les bekijk je de film. De film is in deze les opgenomen. Je hoeft de film alleen maar aan te klikken.
- Per slide wordt beschreven wat de bedoeling is.
- De les kan geprint worden, inclusief de notities per slide, door op de printknop te drukken rechtsboven in het scherm.
- Het is bij deze les niet nodig om met 'devices in de klas' te werken. Je kunt dit uitzetten door het vinkje onderin het scherm van de lespresentatie te deactiveren.
- Op de slides zijn hotspotbuttons te vinden. Door deze aan te klikken verschijnt er (extra) informatie, een vraag of een instructie. Als docent kun je ervoor kiezen om de informatie onder de hotspotbutton met hoed samen met de leerlingen/studenten te lezen of zelf aan leerlingen/studenten te vertellen. De informatie is daarom ook opgenomen in de instructies bij de losse slides.
- In de bijlage vind je nog een algemene, uitgebreide docenthandleiding, die je helpt door deze les te navigeren. Heb je al meer ervaring met het geven van onze lessen? Dan heb je de docenthandleiding waarschijnlijk niet meer nodig.

Onderdelen in deze les

Slide 1 - Tekstslide

Welkom bij deze les bij de documentaire *Anote's Ark*.

Stel je voor: de zeespiegel stijgt zó hoog dat Nederland onder water komt te staan. Wat doe je dan? En hoe kan je voorkomen dat de zeespiegel verder stijgt?

In de film *Anote's Ark* staat de president Anote voor een moeilijke opdracht. Zijn eilandenstaat Kiribati (spreek uit: *Kiribas*) wordt bedreigd voor de **stijgende zeespiegel**. Anote zoekt naar oplossingen voor zijn bevolking. Is hij nog op tijd om zijn land en bevolking te beschermen tegen de stijgende zeespiegel?

Deze les is opgedeeld in drie delen:

- 1) Voorbereiding op film
- 2) De film
- 3) Nabespreking

Slide 2 - Tekstslide

Deel 1: Voorbereiding

In dit eerste deel van deze les bereiden leerlingen zich voor op het kijken van de film. In dit deel bespreken de leerlingen wat zij al weten over klimaatverandering.

Leerdoelen

Aan het einde van deze les kunnen leerlingen:

- drie gevolgen van klimaatverandering voor de bevolking van Kiribati noemen;
- de klimaatsituatie in Kiribati vergelijken met die in Nederland;
- drie voorbeelden van mensenrechten geven die belangrijk zijn voor klimaatvluchtelingen;
- uitleggen waarom deze mensenrechten belangrijk zijn;
- reflecteren op wat jouw rol is in klimaatverandering.

Slide 3 - Tekstslide

Bekijk met de leerlingen het filmpje van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Bekijk het filmpje tot 0:55 minuten en zet het dan stop. Bespreek naar aanleiding van het fragment met de leerlingen de volgende vraag:

- Waardoor warmt de aarde op?
 - a. Er komen meer CO₂-deeltjes in de lucht die warmte vasthouden.
 - b. De aarde staat dichterbij de zon dan vroeger.
 - c. De winden veranderen van windrichting.
 - d. De zon is de afgelopen jaren steeds feller gaan schijnen.

Antwoord: A.

Slide 4 - Tekstslide

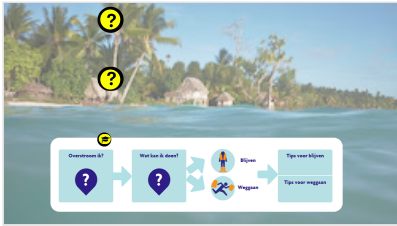
Bekijk hetzelfde filmpje met de leerlingen, maar nu van 2:04 tot 3:30 minuten. Bespreek vervolgens met de leerlingen de volgende vraag:

- In Nederland ligt een deel van de kustgebieden onder zeeniveau. Wat gebeurt er met deze kustgebieden als de temperatuur op aarde met 4 graden stijgt?

Slide 5 - Video

Bekijk met de leerlingen in dit filmpje het antwoord op de vraag in de vorige slide.

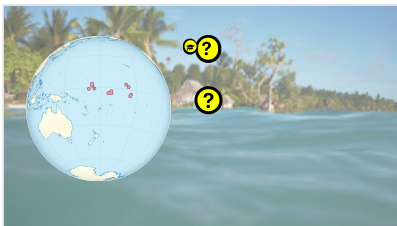
Slide 6 - Tekstslide

Opdracht: Woon jij in een risicogebied?

Onderzoek met de leerlingen of zij in een risicogebied wonen en wat er met hun huis gebeurt als Nederland overstroomt. Bekijk hiervoor de website [Overstroom Ik?](#), een initiatief van o.a. Rijkswaterstaat en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Bespreek met de leerlingen de volgende vragen:

- Zoek uit of jij in een risicogebied woont. Met hoeveel meter overstroomt jouw huis?
- Op de website staat ook tips wat je kunt doen in zo'n geval. Ga jij weg of blijf je? Waarom kies je hiervoor?

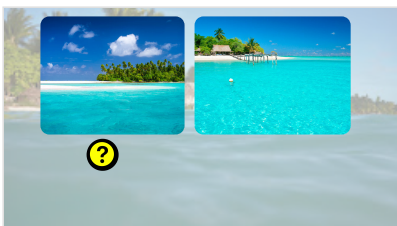
Slide 7 - Tekstslide

Onderzoek met de leerlingen waar Kiribati ligt.

Zoek het land op op [deze kaart](#).

Bespreek met de leerlingen de volgende vragen:

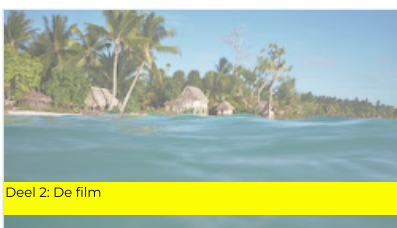
- Waar ligt Kiribati?
- Wat is er bijzonder aan het land?

Slide 8 - Tekstslide

Bekijk met de leerlingen de foto's van Kiribati. De foto's komen van het nationale toeristenbureau van Kiribati. Bespreek met de leerlingen de volgende vraag:

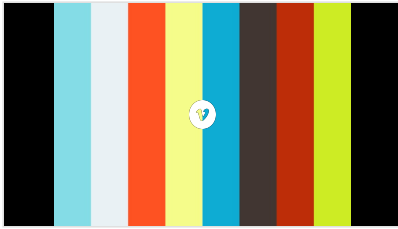
- Zou jij hier op vakantie willen?

Slide 9 - Tekstslide

Deel 2: De film

In het tweede deel van deze les bekijken leerlingen fragmenten van de documentaire *Anote's Ark*. In de fragmenten volg je zowel de president van Kiribati, Anote Tong, als een inwoner, Sermay, die het land noodgedwongen moet verlaten.

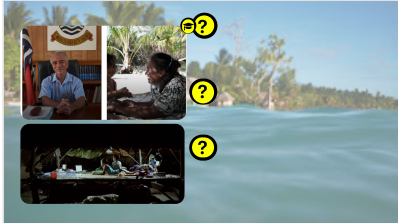

Slide 10 - Video

Bekijk met de leerlingen het eerste fragment van de film *Anote's Ark*. Het fragment duurt 8:23 minuten.

In dit fragment zie je:

- (1) hoe de bevolking in Kiribati leeft, en
- (2) wat hun ervaringen zijn met de gevolgen van klimaatverandering.

Slide 11 - Tekstslide

Bespreek naar aanleiding van het eerste fragment met de leerlingen de volgende vragen:

- Aan het begin van de film zegt president Anote Tong: "*We dachten dat we gevrijwaard zouden blijven van rampspoed in de wereld.*" Ook de inwoners van Kiribati hadden niet gedacht dat ze slachtoffer zouden worden van klimaatverandering. Waarom dacht de president dit?
- Welke twee problemen heeft inwoner Sermay door de wateroverlast ervaren?
- Je hebt gezien hoe bijzonder Kiribati is. Het bestaat uit kleine eilandjes. Hoe ziet het leven van de bewoners eruit?

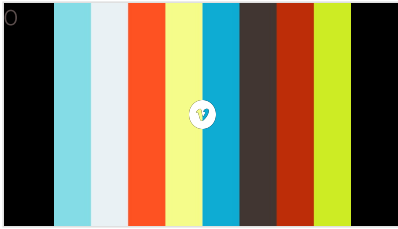
Slide 12 - Tekstslide

Bespreek met de leerlingen de volgende vraag:

- Waarom is de president van Kiribati in het Noordpoolgebied?

Extra informatie voor de docent, ook te vinden onder de hotspotbutton:

Plotseling ga je als kijker van een tropisch eilandrijk naar het koude Noordpoolgebied. Daar zien we president Anote Tong. Tijdens het kijken naar de beelden van de Noordpool, horen we Anote Tong spreken bij de Verenigde Naties. Hij zegt: "Ik wil benadrukken dat klimaatverandering geen politieke of economische kwestie is. Het is een kwestie van overleven. Nu alleen nog voor landen zoals het mijne, maar in de toekomst voor de hele planeet."

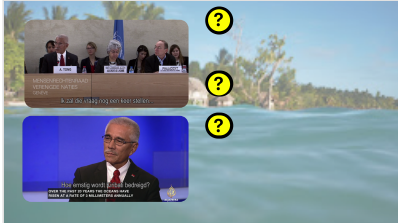

Slide 13 - Video

Bekijk met de leerlingen het tweede fragment van de film *Anote's Ark*. Het fragment duurt 2:45 minuten.

In het tweede fragment zie je:

- (1) hoe president Anote bij de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties vraagt om hulp, en
- (2) hoe hij bij een Amerikaanse nieuwszender aandacht vraagt voor zijn land.

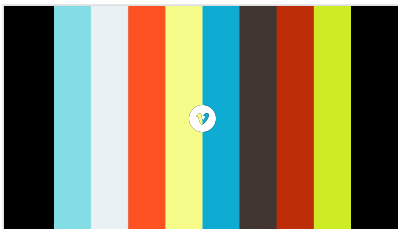

Slide 14 - Tekstslide

Bespreek naar aanleiding van het tweede fragment met de leerlingen de volgende vragen:

- Wat gebeurt er met Kiribati als er niets aan klimaatverandering wordt gedaan?
- Waarom wordt het land onleefbaar?
- Met hoeveel meter moet het water stijgen voordat Kiribati bijna niet meer bestaat?
 - a. 25 meter
 - b. 1 meter
 - c. 30 centimeter
 - d. 5 meter

Antwoord: b. 1 meter.

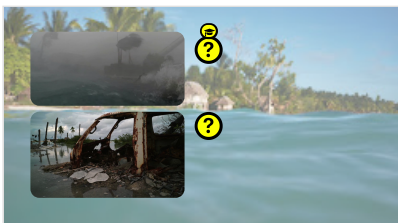

Slide 15 - Video

Bekijk met de leerlingen het eerste deel van het derde fragment uit de film *Anote's Ark*. Het fragment duurt 1:21 minuten.

In het derde fragment zie je:

- (a) welke problemen de bewoners van Kiribati ervaren,
- (b) wat het betekent om een klimaatvluchteling te zijn, en
- (c) de zoektocht van president Anote naar oplossingen voor de problemen in zijn land.

Slide 16 - Tekstslide

In fragment 3.1 worden gevolgen en oplossingen genoemd voor de klimaatverandering. Bespreek met de leerlingen het eerste gevolg en leg hen de volgende vragen voor:

- Waarom is het bijzonder dat Kiribati werd geraakt door Cycloon Pam?
- Wat voor schade heeft de cycloon verricht? Noem twee voorbeelden uit het fragment.

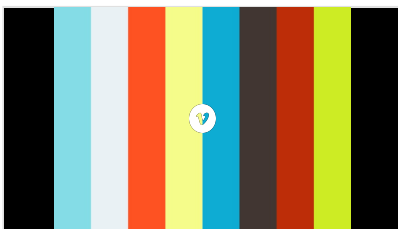
Slide 17 - Tekstslide

Bespreek met de leerlingen de eerste oplossing voor Kiribati en bespreek met hen de volgende vraag

- President Anote Tong wil een stuk land kopen op Fiji. Wat wil de president met het stuk land doen?

Extra informatie voor de docent, ook te vinden onder de hotspotbutton:

President Tong is op zoek naar oplossingen voor de gevolgen van klimaatverandering. In het parlement komt hij met een idee. Hij vraagt om goedkeuring om met 9 miljoen Australische dollars een stuk land te kopen op Fiji. Fiji is een buurland van Kiribati.

Slide 18 - Video

Bekijk met de leerlingen het tweede deel van het derde fragment uit de film *Anote's Ark*. Het fragment duurt 4:33 minuten.

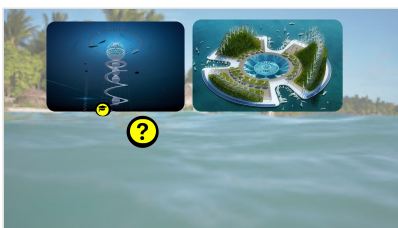
In het fragment volg je inwoners Sermay die verhuist naar een ander land.

Slide 19 - Tekstslide

Bespreek met de leerlingen het tweede gevolg voor Kiribati: migratie. Bespreek met hen de volgende vragen:

- Naar welk land verhuist Sermay?
- Wat is Sermay van plan om te doen in het nieuwe land?

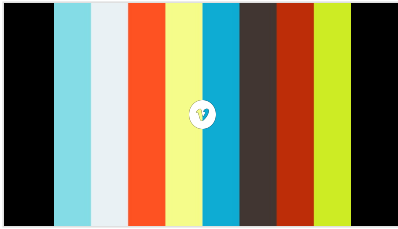
Slide 20 - Tekstslide

Bespreek met de leerlingen de oplossing bij het tweede gevolg voor Kiribati en bespreek met hen de volgende vraag:

- Is het mogelijk een eiland te bouwen, denk je?

Extra informatie voor de docent, ook te vinden onder de hotspotbutton:

Als mogelijke oplossing voor het probleem komt president Tong met een gek idee. Hij denkt erover na een eiland te bouwen in de zee. Waarom niet? De technologie wordt toch steeds beter?

Slide 21 - Video

Bekijk met de leerlingen het eerste deel van het vierde fragment uit de film *Anote's Ark*. Het fragment duurt 1:27 minuten.

In het vierde fragment zie je:

- (1) dat klimaatverandering een probleem van de hele wereld is, en
- (2) dat president Tong naar het klimaatcongres van Parijs in 2015 gaat.

In het eerste deel praat Anote Tong over de gevolgen van gedwongen je thuisland verlaten.

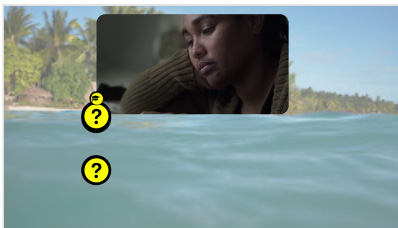

Slide 22 - Tekstslide

Bespreek met de leerlingen nog een gevolg voor Kiribati: gedwongen het eigen land verlaten.

Bespreek met de leerlingen de volgende vragen:

- Speel het spelletje 'Je gaat op reis en wat neem je mee?'. Wat zou jij meenemen?
- Nu draaien we het spelletje om: Je gaat op reis en wat laat je achter?

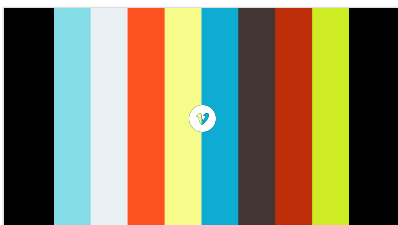
Slide 23 - Tekstslide

Bespreek met de leerlingen de volgende vragen:

- Waarom is het moeilijk om je eigen tradities mee te nemen naar een ander land?
- Wat zou dat betekenen voor Sermay in Nieuw-Zeeland?

Extra informatie voor de docent, ook te vinden onder de hotspotbutton:

Je land verlaten is niet zo makkelijk. In het fragment zegt president Tong: *'Als we Kiribati verlaten zal het behouden van onze eigen cultuur en van onze eigen tradities niet zo gemakkelijk meer zijn.'*

Slide 24 - Video

Bekijk met de leerlingen het tweede deel van het vierde fragment uit de film *Anote's Ark*. Het fragment duurt 2:55 minuten.

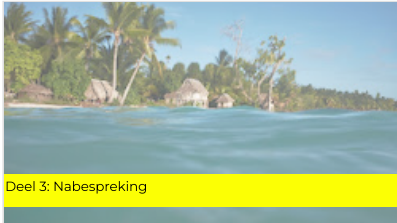
In het fragment zie je de klimaatakkoorden van Parijs en de uitspraken die daaruit voortkomen.

Slide 25 - Tekstslide

Bespreek naar aanleiding van het fragment over de klimaatconferentie in Parijs in 2015 met de leerlingen de volgende vragen:

- Welke mededeling doet president Obama tijdens de klimaatconferentie van Parijs in 2015?
- Waarom praat president Obama met de leiders van eilandstaatjes?
- Wat is het belangrijkste doel van de conferentie in Parijs?

Slide 26 - Tekstslide

Deel 3: Na de film

In het derde en laatste deel van deze les onderzoeken leerlingen hoe het nu gaat met Kiribati. Tussen het filmen van de documentaire en het uitbrengen daarvan is veel gebeurd in de wereld. Hoe gaat het nu met Aote Tong en Sermay? Hoe gaat het verder met Kiribati en de klimaatakkoorden in Parijs? En wat kunnen we nu zeggen over klimaatvluchtelingen?

Slide 27 - Tekstslide

Bekijk met de leerlingen op de slide hoe het nu gaat met Sermay en met president Anote Tong.

Extra informatie voor de docent, ook te vinden onder de hotspotbutton:

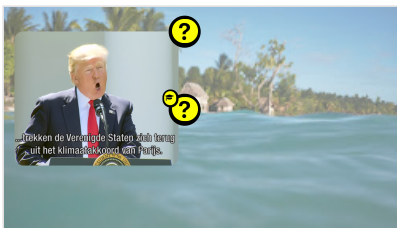
Sermay beviel in Nieuw-Zeeland van een gezond kindje, Cecilia. Hoewel haar gezin weer samen is, blijft ze haar huisje in Kiribati enorm missen. Cecilia zal opgroeien in Nieuw-Zeeland, een land met een heel ander cultuur.

Extra informatie voor de docent, ook te vinden onder de hotspotbutton:

Na 13 jaar werd het tijd voor Anote Tong om te stoppen als president. Hij blijft wel betrokken bij zijn land en reist nog steeds de hele wereld over op zoek naar manieren om zijn land te redden. Hij hoopte dat de nieuwe president zijn klimaatbeleid zou voortzetten, maar of dat is gebeurt...?

Extra informatie voor de docent, ook te vinden onder de hotspotbutton:

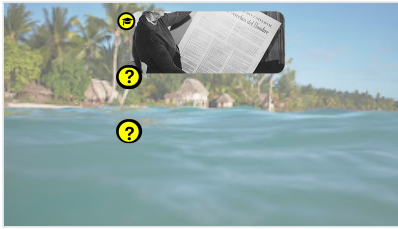
Ook de nieuwe regering strijdt tegen klimaatverandering, maar op een totaal andere manier dan president Tong. De nieuwe president, Taneti Maamau, gelooft niet dat het land zal worden opgeslokt door de oceaan. Het nieuwe beleid is gericht op economische ontwikkeling en het vergroten van toerisme.

Slide 28 - Tekstslide

Bespreek met de leerlingen het klimaatakkoord aan de hand van de volgende vragen:

- Wat was ook alweer het belangrijkste doel van de conferentie van Parijs in 2015?

Slide 29 - Tekstslide

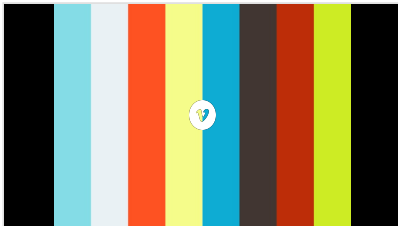
Bespreek met de leerlingen het Vluchtelingenverdrag uit 1951. Bekijk met de leerlingen deze korte versie van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens op de website van Amnesty International. Bespreek met de leerlingen de volgende vragen:

- Het Vluchtelingenverdrag uit 1951 is gebaseerd op een aantal mensenrechten. Welke?
- Klimaatproblemen zijn volgens het Vluchtelingenverdrag geen geldige redenen om te vluchten. Welke mensenrechten spreken dat tegen?

Extra informatie voor de docent:

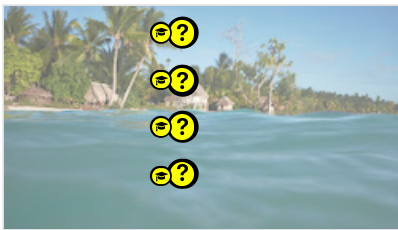
Als Kiribati verder onder water komt te staan, moeten er steeds meer mensen hun land verlaten. Het is moeilijk voor klimaatvluchtelingen om een nieuw thuis te vinden.

Vluchtelingen zaken worden geregeld in het *Vluchtelingenverdrag* uit 1951. Dit verdrag is gebaseerd op een aantal mensenrechten. Deze rechten van de mens zijn omschreven in de *Universele Verklaring van de Rechten van de Mens*.

Slide 30 - Video

Bekijk met de leerlingen het vijfde en laatste fragment uit de film *Anote's Ark*. Het fragment duurt 7:15 minuten.

Slide 31 - Tekstslide

Bespreek met de leerlingen wat je zelf kunt doen om klimaatverandering tegen te gaan. Bespreek met hen de volgende vragen:

- Welk energielabel heeft jouw huis?
Bij deze vraag zoeken leerlingen hun energielabel op op deze website van Milieu Centraal.
- Hoeveel dagen per week eet jij geen vlees?
- Hoe vaak per jaar pak jij het vliegtuig?
- Fiets jij naar school? En, waarom?

Tip! Lees met de leerlingen aandachtig de uitleg onder de hotspotbuttons door. Heb je eentje gehad? Klap hem dan weer door erop te klikken, dat leest wat prettiger.

Extra informatie voor de docent, ook te vinden onder de hotspotbuttons:

Alle kleine beetje helpen bij het tegengaan van klimaatverandering. Wat kan jij allemaal doen tegen klimaatverandering?

(1) Isoleer je huis! Een goed geïsoleerd huis verliest minder warmte. In Nederland kan je zien of je huis zuinig is of niet. We gebruiken daarvoor een energielabel. Het werkt heel simpel: A is zuinig en G is niet zuinig.

(2) Let op wat je eet! Eten en drinken zorgt voor Milieu Centraal voor 20 tot 30 procent van onze klimaatbelasting. Je helpt al flink wat door minder vlees te eten en geen eten weg te gooien.

(3) Vliegen stinkt! Het vliegtuig is een praktisch en goedkoop vervoermiddel, maar een vliegreis zorgt voor veel CO2-uitstoot. Als het kan, pak dan de trein.

(4) Ga fietsen! Woon-werkverkeer zorgt voor een groot deel van de klimaatbelasting. Laat jij je met de auto naar school brengen of draag je een steentje bij en pak je de fiets?

Slide 32 - Tekstslide

Bedankt voor het volgen van deze les.

Wil je jouw klas nog eens trakteren op zo'n inspirerende les, maar dan met een andere film en/of ander thema? Movies that Matter Educatie heeft een groot filmaanbod met lesmateriaal. Bekijk het aanbod hier.

Of naar ons festival in Den Haag en Amsterdam? Vind hier meer informatie.

